

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 552/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Natáliou Kanderkovou, Andreja Kmeťa 12, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cpr 7/2012 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CoPr 1/2014 a sp. zn. 19 CoPr 1/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cpr 7/2012 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CoPr 1/2014 a sp. zn. 19 CoPr 1/2017 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 25. mája 2012 okresnému súdu žalobu o určenie neplatnosti skončenia jej pracovného pomeru proti Trenčianskej univerzite Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Študentská 2, Trenčín (ďalej len „žalovaná“).

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 22 Cpr 7/2012 zo 16. októbra 2013 určil, že skončenie pracovného pomeru sťažovateľky výpoveďou zo strany žalovanej z dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov je neplatné.

Na základe odvolania žalovanej krajský súd uznesením sp. zn. 19 CoPr 1/2014 z 26. februára 2015 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 22 Cpr 7/2012 zo 16. októbra 2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 22 Cpr 7/2012 z 29. septembra 2016 žalobu sťažovateľky zamietol a priznal žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Na základe odvolania podaného sťažovateľkou krajský súd rozsudkom sp. zn. 19 CoPr 1/2017 z 22. mája 2018 rozsudok okresného súdu sp. zn. 22 Cpr 7/2012 z 29. septembra 2016 v časti o určenie neplatnosti výpovede potvrdil a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania zmenil tak, že priznal žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 50 % a zároveň priznal žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 50 %.

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na to, že v priebehu napadnutého konania okresného súdu i napadnutého konania krajského súdu trvajúceho spolu šesť rokov vznikali zbytočné prietahy. V dôsledku uvedeného sťažovateľka opakovaním písomne i telefonicky vyzývala konajúce súdy na odstránenie zbytočných prietahov a na zrýchlenie konania.

Sťažovateľka v bode II sťažnosti chronologicky opisuje priebeh napadnutého konania okresného súdu i napadnutého konania krajského súdu a uvádza: „Z prehľadu procesného postupu súdu prvej a druhej inštancie vyplýva jednoznačný záver, že v ich postupe došlo k zbytočným prietahom v konaní, čím došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivé súdne konanie a tým aj k neodôvodnenému predlžovaniu stavu jej právnej neistoty.

Je pravdou, že z vážnych zdravotných dôvodov sprevádzaných žalobkyňu počas celého konania, v dôsledku ktorých bola v období od podania žaloby do meritórneho rozhodnutia vo veci štyri krát dlhodobo práceneschopná, došlo na jej žiadosť k odročeniu dvoch pojednávaní nariadených na dni 14.12.2012 a 09.05.2016, avšak jej podiel na časových prietahoch v konaní bol v porovnaní s podielom OS a KS minimálny.“

Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že „Podľa citovaných ustanovení medzinárodných a vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky bolo povinnosťou súdu prvej aj druhej inštancie postupovať v konaní tak, aby spor medzi sťažovateľkou a žalovaným, ktorý vzhľadom na jeho pracovnoprávny charakter mal ponímať všeobecnú prioritu, bol čo najrýchlejšie prerokovaný a rozhodnutý s cieľom čo najskôr odstrániť stav právnej neistoty sťažovateľky, k čomu dochádza až právoplatným súdnym rozhodnutím.“

Podľa názoru sťažovateľky „zo strany súdu oboch inštancií však dochádzalo v priebehu celého konania k prietahom, ktoré boli neodôvodnené a zbytočné, keďže:

- *prejednávacia vec nebola skutkovo ani právne zložitá, vo veci neplatného skončenia pracovného pomeru vydali slovenské súdy, najmä Najvyšší súd Slovenskej republiky, nespočetné množstvo judikátov a stanovísk a existuje k nej aj bohatá odborná literatúra,*

- *sťažovateľka si všetky svoje procesné povinnosti strany sporu plnila riadne a včas, bola súčinná v celom konaní a jej správanie v žiadnom prípade nemožno hodnotiť ako také,*

ktoré by prispelo k prietahom v konaní, dokonca už pri prvej práceneschopnosti, v dôsledku ktorej sa nemohla zúčastniť prvého pojednávania vo veci dňa 14. 12. 2012 si na ďalšie konanie zvolila právnu zástupkyňu, obidve žiadosti o odročenie pojednávani vytyčených na dni 14. 12. 2012 a 09. 05. 2016 riadne odôvodnila svojim nepriaznivým zdravotným stavom a vopred početnou mailovou komunikáciou s OS konzultovala (napr. e-mailové korešpondencie od 15. 04. 2016 do 06. 05. 2016 a od 18. 08. 2016 do 04. 09. 2016), sťažovateľka osobne a jej právna zástupkyňa sa riadne zúčastňovali všetkých ďalších pojednávani na súde prvej inštancie, v súdom určených lehotách predkladala svoje vyjadrenia a plnila iné pokyny súdu, prejavovala navonok svoju nespokojnosť s postupom súdov tým, že opakovane písomne i telefonicky žiadosťami i sťažnosťami sa domáhala urýchlenia konania a odstránenia zbytočných prietahov v ňom.

Sťažovateľka má za to, že zbytočné prietahy v konaní vznikali nielen absolútnou nečinnosťou oboch súdov, keď súdy nevykonávali žiadne procesné úkony, ale aj nesprávnou organizáciou ich práce, pomalým (liknavým) a neefektívnym konaním, napr. nezabezpečením žalobkyňou už v žalobe navrhnutých dôkazov za dobu viac ako jedného roka od doručenia žaloby tak, ako bolo uvedené v časti II. tejto sťažnosti, zbytočne zdĺhavým zasielaním príloh žaloby žalovanému, či príloh odvolania žalovaného žalobkyňi, ktoré mohol vyhotoviť a zaslať súd, neurčením termínu žalovanému na vyjadrenie k žalobe, zdĺhavým postupovaním spisov z OS na KS a opačne, zrejme zbytočnou zámenou zákonného sudcu [REDAKOVANÉ] za [REDAKOVANÉ] a pod. Dôvody prietahov v konaní spočívajúce v nedostatočnom personálnom obsadení súdu, či vznikom prekážok v práci zákonných sudcov sú síce pochopiteľné, avšak z pohľadu sťažovateľky nachádzajúcej sa po dobu 6 rokov trvania sporu v stave právnej neistoty, nezbavujú súdy zodpovednosti za plnenie povinností súvisiacich s právom sťažovateľky na prerokovanie veci (v primeranej lehote) bez zbytočných prietahov.“.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín vo veci vedenej pod sp. zn. 22 Cpr/7/2012 a Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. 19 CoPr/1/2014 a 19 CoPr/1/2017 a priznal

jej finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €, ako aj trovy tohoto konania a trovy právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný a krajský súd) porušoval uvedené

základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

Ústavný súd konštatuje, že predmetom predbežného prerokovania sťažnosti je v danom prípade preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľky, podľa ktorého postupom okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu a postupom krajského súdu v napadnutom konaní krajského súdu malo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z obsahu príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 22 Cpr 7/2012 z 29. septembra 2016 nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 19 CoPr 1/2017 z 22. mája 2018 20. júla 2018.

Ústavný súd konštatuje, že v čase podania sťažnosti na ústavnom súde (21. septembra 2018, pozn.) boli už konania, v ktorých sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, právoplatne skončené, a teda sťažovateľka namieta porušenie svojich základných

práv v čase, keď okresný súd ani krajský súd už nemohli žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom.

Na tomto základe v súlade s citovanou judikatúrou ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušovaniu v sťažnosti označených práv na uvedenom skutkovom základe v čase podania sťažnosti postupom okresného súdu a krajského súdu už nemohlo dochádzať, a preto sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2018